

Posudek oponenta bakalářské práce

Studijní obor	PdF SP3 Pedagogické asistentství speciální pedagogiky pro základní školy
Forma studia	Kombinované dvouoborové
Název práce	<i>Vliv středisek výchovné péče na děti s problémy chování a jejich rodiny</i>
Autor práce	Mgr. Anna Jakšová
Vedoucí práce	Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D.
Oponent práce	Mgr. et Ing. Jiří Martinec, Ph.D.

Obsahová stránka

Studentka dokázala v obsahu textu bakalářské práce zpracovat téma týkající se vlivu středisek výchovné péče u klientů s problémových chování nebo poruchou chování a emocí a jejich rodin. Zpracování textu vychází z očekávaných standardů, kdy v úvodní části jsou citovány teoretické poznatky k tématu se subjektivním komentářem autorky, které následně využívá v praktické části s výzkumným šetřením dané problematiky. Autorka si vybrala úzce zaměřené literární zdroje z oblasti vývojové psychologie, které mohla více kombinovat nebo doplňovat o další aktuální informace. Příkladně v části věnované socializaci dítěte a dospívajícího jsou obecně zmíněny zákonitosti tohoto procesu bez přiblížení k současnému pojetí klienta a jeho rodiny v etopedii. V praktické části již konkrétní témata vývoje socializačního procesu zaznívají, ale propojení s teoretickými poznatky by nabízené služby středisek výchovné péče mohlo vhodněji zvýraznit pro další využití v praxi.

Teoretickou část studentka pojala logicky. Prvotně zpracovává problematiku z pohledu vývojové psychologie a etopedického přiblížení, následně pokračuje popisem výchovných prostředí, jako je rodina nebo také středisko výchovné péče.

V praktické části se zaměřuje na kvalitativní výzkum prováděný osobně ve vybraných střediscích výchovné péče. Pro účely případného dalšího pokračování výzkumných aktivit by bylo vhodné lépe přistoupit k samotnému nastavení a zpracování výzkumu, příkladně mohly být jmenovány očekávané nedostatky použitého nástroje nebo srovnání s kvantitativním výzkumem. Při zvážení rozsahu práce se jedná o nepodstatný nedostatek.

Získané poznatky z výzkumné části bakalářské práce považuji za přínosné pro speciální pedagogiku v etopedii s ohledem na případnou aplikaci získaných informací v praxi. Praktické údaje doplněné o názory a zkušenosti profesních pracovníků – etopedů a psychologů – přímo ze středisek výchovné péče mohou pomoci k pochopení problematiky a poukázat na aktuální situaci při řešení výchovných problémů.

Obsahově zaměření bakalářské práce je v souladu se studovaným oborem studentky.

Cíl práce

Cíl respektive cíle bakalářské práce nejsou v plném souladu s výzkumnou otázkou. Na jedné straně by studentka ráda prozkoumala vliv středisek výchovné péče – tedy jeho funkčnost, na druhou stranu se zabývá zmapováním nabídek a možností spolupráce. Obě uvedené oblasti obecně nesouvisí, avšak v praktickém zpracování lze najít propojení.

Struktura práce

Struktura bakalářské práce odpovídá běžnému zpracování, které působí logicky a má odpovídající řazení. Praktické práci předchází část teoretická, která popisuje problematiku na základě zaměření tématu.

Odborné zhodnocení obsahu práce

Odborné zhodnocení vychází z celkového uchopení tématu a také interpretace použitých literárních zdrojů.

K jednotlivým částem textu mohu uvést následující komentáře:

- pozitivně vnímám použitý popis zdravé a funkční rodiny, kde je kladen důraz na jasnou komunikaci, způsob vyjadřování konfliktů a účinnost interakcí při jejich řešení,
- v části věnované diagnostickým ústavům není správně uvedeno, že tyto zařízení nabízejí dobrovolné pobyty na žádost zákonných zástupců, uvedená služba byla legislativně zrušena v srpnu 2017,
- grafické schéma různých zařízení není úplné, chybí zde příkladně dětské domovy se školou, které se primárně orientují na vzdělávání dětí s povinnou školní docházkou, které nejsou vzdělavatelné v běžných školách,
- pro lepší pochopení problematiky středisek výchovné péče mohl být uveden základní přehled těchto zařízení v České republice podle nabízených služeb a jejich umístění, případně mohla být zvážena dostatečnost nabízené kapacity,
- popis jednotlivých zařízení nebylo nutné nastavit jako anonymní, z uváděných informací je zcela zřejmé, které střediska výchovné péče byly osloveny.

Metodologie výzkumné části

Metodologie výzkumné části je založena na přípravě a realizaci kvalitativního výzkumu spočívajícího z rozhovoru s respondenty - pracovníky jednotlivých zařízení jako jsou psychologové a etopedi.

Pro výzkum považuji poněkud zkreslující znění výzkumné otázky, která by se měla zabývat vlivem středisek výchovné péče. Očekával bych, že výzkum se tedy zaměří na přímý vliv, který by měl být vhodným způsobem měřitelný a vypovídající o výsledném efektu poskytovaných služeb. Mapování služeb pro jejich zhodnocení není dostatečné. Na druhé straně získané údaje jsou natolik autentické, že případný čtenář (etopedicky profesně zaměřený) může z uvedených dat nalézt souvislosti.

Také případná klasifikace a členění získaných odpovědí od respondentů podle různých kategorií (v čem se pracovníci shodují, co se liší apod.) by mohla výzkumné šetření lépe ukotvit pro další potřeby.

V metodologickém zpracování osobně považuji za přínosné zjištění, že v kmenových školách může být kritická práce s celým třídním kolektivem pro školního psychologa (některé střediska výchovné péče tuto službu přirozeně nabízejí), nebo poskytované informace z pedagogicko-psychologických poraden nejsou pro pedagogické pracovníky použitelné. Uvedené konkrétní zjištění upozorňují na potřebu odpovídající profesní přípravy zúčastněných osob v etopedickém procesu.

Formální stránka

Jazyková a stylistická úroveň odpovídá vysokoškolskému stupni vzdělávání. Některé vybrané formulace nejsou plně pochopitelné, ale může se jednat pouze o nedostatečnou kontrolu textu před zveřejněním práce. V nepodstatné míře text obsahuje také gramatické chyby, což kvalitu bakalářské práce nesnižuje.

Citace literárních zdrojů není správně použita. Ve většině případů bývá citační zdroj uveden až na konci uváděné informace (příkladně na konci odstavce). Správně by měla být citace použita hned na začátku odkazované informace.

Práci doporučuji k obhajobě a celkově hodnotím známkou B.